

**Observații și propuneri referitoare la:
Programul Operațional Competitivitate
Versiunea I
aprilie 2014**

Observațiile și propunerile noastre referitoare la acest program operațional le-am structurat în felul următor:

- A. Propuneri:** în această parte am inclus recomandări în ceea ce privește completarea / modificarea conținutului Programului Operațional Competitivitate
- B. Clarificări:** în această parte am inclus acele aspecte care considerăm că trebuie clarificate în Programul Operațional Competitivitate

A. Propuneri:

Axa prioritară 1:

1. Referitor la Acțiunea 1.1.1, 1.1.2, 1.1.4 – rezultate de cercetare-dezvoltare:

La aceste acțiuni se menționează că punctul de plecare al proiectului reprezintă un **rezultat de cercetare-dezvoltare (CD)**. Propunem ca prin toată axa prioritară 1 al Programului Operațional Competitivitate să se permită ca punctul de plecare al proiectului să fie **o idee inovativă** – adică să se folosească definiția în sens larg a inovării. Motivație:

- Un impediment major în accesarea și absorbția axei prioritare 2 din cadrul POSCCE 2007 – 2013 a fost criteriul de eligibilitate care s-a referit la justificarea **rezultatului de cercetare-dezvoltare – punct de plecare al proiectului**; s-a cerut „drept de proprietate sau drept de utilizare al unui rezultat de cercetare-dezvoltare (brevet, licență, cerere de brevet publicată în buletinul OSIM, teză de doctorat, etc):
 - Multe idei de proiecte eligibile nu s-au concretizat în proiecte depuse din cauza faptului că beneficiarii potențiali nu au deținut documente justificative pentru ideea lor inovativă (încă nu au avut rezultate de CD)
 - Publicarea unei cereri de brevet în buletinul OSIM durează în medie între 12 – 28 de luni – astfel beneficiarii rămân blocați pentru o perioadă lungă de timp până când reușesc să depună cererea de finanțare

- În cazul în care punctul de plecare al proiectului se modifică de la rezultate de CD la o idee inovativă propunem ca printre activitățile eligibile să se introducă ca și activități eligibile (pot fi considerate și activități obligatorii): activități de cercetare-dezvoltare (de la idee inovativă beneficiarul ajunge la rezultate de CD), brevetarea rezultatelor de cercetare-dezvoltare, și activități de introducere pe piață a rezultatelor de CD (realizare de produs / serviciu inovativ) – astfel acțiunile sprijină tot ciclul unui proiect inovativ, și își ating obiectivul propus (idei inovative care ajung pe piață)
- Exemplu de „best practice”: programele de cercetare-dezvoltare derulate de Comisia Europeană (fostul FP 7 și actualul Horizon 2020) folosesc definiția în sens larg a inovării punctul de plecare al proiectului fiind ideile inovative; aceste programe nu impun ca și criterii de eligibilitate prezentarea de rezultate de cercetare-dezvoltare documentate, ci numai idei inovative

2. Pagina 31 – Acțiunea 1.1.5:

Luând în considerare scopul propus și activitățile propuse pentru această acțiune propunem includerea ca și solicitanți eligibili a entităților private: firme de consultanță sau centre de cercetare specializate, universități private, ONG-uri. Propunem ca beneficiarii privați să fie eligibili pe program numai pentru activități care NU sunt generatoare de venituri, astfel acțiunea nu va intra sub incidența regulilor de ajutor de stat.

Motivația:

Activitățile propuse a fi realizate prin acțiunea 1.1.5 presupun un grad înalt de specializare și de expertiză din partea celor care le furnizează. Printre activitățile enumerate figurează și activități pentru care instituțiile de CD și de învățământ superior publice dețin expertiză – experiență – know-how semnificativ mai redus decât entitățile private specializate, de exemplu: „consultanță pentru managementul afacerii”, „consultanță pentru acces la diverse surse de finanțare (inclusiv programe naționale / europene și instrumente financiare).

3. Pagina 53 – Acțiunea 2.2.2

Luând în considerare specificul acțiunii 2.2.2 și faptul că indicatorii de rezultat se referă la grupul țintă / beneficiarii finali: „IMM care vând online” și „persoane fizice care cumpără online”, propunem ca pe lângă abordarea de sus în jos (acțiuni integrate, centralizate) acțiunea să fie completată și cu activități care sprijină în mod direct grupul țintă (abordare de jos în sus). Propunem includerea unor stimulente financiare (grant / credit cu dobândă subvenționată / vouchere, etc.) pentru acele IMM-uri care implementează sisteme de comerț electronic cu respectarea standardelor definite din partea Ministerului Societății Informaționale.

Motivația:

Luând în considerare, că în momentul de față numărul IMM-urilor care vând online: este numai de 5%, considerăm că în paralel cu reglementarea legislativă a comerțului electronic este nevoie de stimulente financiare pentru IMM-uri pentru achiziția / implementarea de platforme de comerț electronic performante (cu un set de indicatori de calitate predefiniți din partea MSI).

În cazul în care aceste tipuri de investiții (implementare de soluții de comerț electronic) o să fie eligibile numai prin POR – atunci vor exista următoarele dezavantaje:

- IMM-urile o să pună accent pe investiții în active tangibile / construcții, și nu o să fie stimulați să facă investiții în domeniul TIC – comerț electronic
- MSI nu o să aibă un control direct asupra investițiilor realizate

4. Pagina 2 - Punctul 4 – Complementaritate și sinergii cu alte programe:

Propunem completarea punctului 4: pe lângă programele enumerate propunem includerea programelor naționale relevante cu care complementaritatea POC și sinergiile sunt relevante: Programe naționale gestionate de Ministerul Economiei – Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii – Mediu de afaceri și Turism, respectiv programele de cercetare gestionate de UE Fiscdi.

5. Propuneri pentru proiectul major ELI:

ELI reprezintă o oportunitate unică pentru România. Personal nu am mai văzut în ultimii 25 de ani o asemenea oportunitate prin care România să dezvolte o industrie cu mare valoare adăugată, de top mondial și cu un potențial semnificativ de creștere. Domeniul fotonilor în jurul cărora este desenat ELI, este o prioritate pentru comunitatea globală de cercetare, fiind în același timp și un domeniu cheie pentru UE în 2014-2020. Deci o bună execuție a ELI va duce la crearea unei platforme internaționale cu cercetări de top din întreaga lume. Instituțiile de învățământ superior, industria de înaltă tehnologie, industria sănătății, investitorii, etc. trebuie să fie parte din această dezvoltare. Impactul pentru România poate fi urias, un proiect de succes poate poziționa România pe harta globală a inovatorilor de top în înaltă tehnologie și a un lider în verticale cu potențial mare de creștere.

ELI este unul din cele 5 proiecte de investiții strategice pentru România de pe lista Consiliului Investitorilor Străini (FIC), încă din 2011. În timp, cu siguranță că ar fi trebuit să-și îmbunătățească ratingul.

Intrucât acum are loc desenarea alocărilor strategice ale Fondurilor Europene pentru perioada 2014-2020, propunem următoarele:

- ELI ar trebui să nu se reducă la proiectul ELI așa cum a fost finanțat până acum; proiectul ELI, este un factor esențial, este ceea ce provoacă oportunitățile de care aminteam mai devreme; dar pentru a exploata adevăratul potențial al ELI, ar trebui să existe o strategie care să îl cuprindă și un program de proiecte prin care strategia să fie pusă în aplicare; există deja idei care circulă în cercurile celor care înțeleg oportunitatea ELI. **O viziune pe care o susțin, este cea a creării unei "Laser Valley" (Polul Laserelor/Luminilor extreme), adică dezvoltarea în teritoriul ce cuprinde Magurele, dar se extinde spre Dunăre în sud și influențează Ilfovul, Giurgiu, Teleorman și evident cuprinde Bucureștiul a unui întreg ecosistem în jurul unicității științifice și tehnologice generată de investiția în ELI-NP. Acolo ar lucra peste 20.000 specialiști dar și personal tehnic și servicii, s-ar genera o concentrare internațională de resurse de învățământ superior, cercetare, industrie de înaltă tehnologie, financiară etc., un ecosistem de colaborare public-privat și public-public.**

Recomandăm sprijinirea guvernului României (crearea unui grup de lucru public-privat) pentru a crea imediat o asemenea strategie în jurul proiectului ELI-NP;

- Pentru ca o asemenea oportunitate unica pentru Romania sa fie exploatata, finantarea ei ar trebui sa fie cel putin de doua ori mai mare decat stiu ca e proiectata in acest moment; **alocarea de fonduri europene ar trebui sa fie cel putin 0,7 Miliarde euro (ca si sursa publica decresuse ce vor atrage si investitii private) si ar trebui sa fie construita pe cateva proiecte finantate din diferite componente, incluzand POC, POR sau POS-DRU si care sa exprime strategia de care vorbeam la alineatul anterior in jurul ELI; finantarea totala pt executia strategiei ELI ar trebui sa atinga 1 Miliard euro pana in 2020, incluzand finantarile publice si cele private; subfinantarea unei asemenea oportunitati unice, ar putea duce in fapt la ratarea ei;**

B. Clarificări

1. În ceea ce privește Măsurile de capital de risc în favoarea IMM-urilor inovative (Acțiunea 1.1.2): propunem includerea de detalii în ceea ce privește natura, rolul și contribuția instituțiilor de finanțare care pot fi solicitanți eligibili în cadrul schemei. Pe lângă contribuția privată a investitorului (de cel puțin 10 % din capitalul total al fondului / fondurilor create) – în ce proporție va intra cu finanțare capitalul de risc (prin instituția finanțatoare) sau alte componente (grant FEDR)?

2. În cazul Acțiunii 1.1.3, instrumentele financiare vizează doar garanțiile aferente creditelor sau si creditele?

Din formularea curentă, se înțelege că instrumentul vizat este acordarea de garanții care sa faciliteze accesul la creditare, nu un instrument financiar care sa fie conceput si pentru creditul in sine. In cazul garantiilor ca instrumente financiare, capitalul necesar acordarii de credite este in totalitate cel al institutiilor desemnate sa administreze schemele de finantare (Ex.: First Loss Portfolio Guarantee). In cazul creditelor ca instrumente financiare, capitalul necesar acordarii de credite poate fi din ambele surse: fonduri europene si capital al institutiei financiare (Ex.: Portfolio Risk Sharing Instrument).

3. Activitățile de cercetare, inovare și transfer tehnologic, incluse în oferta organizațiilor de cercetare, vor putea fi accesate gratuit de către întreprinderi? – Acțiunea 1.1.5 (pagina 31)

4. Pagina 51 – Acțiunea 2.1.5:

- Ce înseamnă „coordonarea integrată” a MSI în parteneriat cu Ministerele de specialitate?
Cum ajung rezultatele proiectului la beneficiarii finali?

Luând în considerare vă vorbim de acțiuni gestionate la nivel național – cum se vor selecta beneficiarii finali (spitale, școli, universități, biblioteci, APL, etc)? Abordarea națională este benefică din punct de vedere tehnologic, dar trebuie găsite soluții pentru a asigura egalitate de șansă pentru beneficiarii finali la aceste tehnologii, de ex. lansarea de apelurilor specifice din partea beneficiarilor (MCSI, Ministerul Sănătății, etc.) către grupurile țintă locali.